

шения на човешките права, извършени спрямо циганите, са свързани с жилищния проблем.”³⁸ И тази оценка се базира на: “няколко цигани казаха, че...”. За съжаление, на такава “информационна” база се формулират и немалко други постановки и оценки за положението на циганите у нас.

В действителност, хората, непознаващи етнопсихологическия натюрел, маниер на държане и пластичност в поведението на циганите, невинаги могат да разберат и да оценят техните проблеми. Те нерядко се подвеждат от вербални прояви, които циганите предлагат с голяма експресивност на реципиента при контактуването си с него. Доволният в даден момент циганин се държи като щастлив човек, “градусът” на душевния му тонус е по-голям от този на българина в идентична ситуация. И обратното. Имащият проблем ром твърде често се представя като крайно нещастен и окаян, като напълно “разнебитен” от житейските драми. С изключителна “искреност” и прочувственост той може да се извява ситуативно и бързо, и в следващия момент да сменя “репертоара” на държането си. Затова и експертите, занимаващи се с ромските проблеми, но непознаващи в тънкости спецификата и нюансите на циганската душевност,³⁹ особеностите на поведение на техните лидери, могат значително лесно да се заблудят в общуването си с тях и да приемат за “чиста монета” информацията, която получават от тях по дадената изследвана тема.⁴⁰

Следователно, обективното и научно-прецизно осветление на положението на ромите, респективно на жилищния им проблем, при отсъствие на официална и екзактна информация, следва да се търси и намира в такива изследвания, които пряко или косвено съдържат по-прецизни данни. А такива могат да бъдат преди всичко две групи източници: **първо**, някои емпирични социологически изследвания (ЕСИ) с поверителен характер, и, **второ**, някои данни от преброяванията, съпоставяни обаче с първите или сами по себе си. Та-

³⁸ Пак там, с. 15.

³⁹ Виж: Б. Мизов. За етнопсихологичния портрет на българските цигани. - “Социологически поглед”, бр. 5, 1991, . 51-63.

⁴⁰ Виж: Б. Мизов. За лидерството сред циганите (етнопсихологически разрез). - “Социологически преглед”, бр. 3, 1992.